

Felhívás

Szeged város polgárságához, a nőegyletek vezelőségéhez és a pénzüntézetek igazgatóságaihoz.

A hadvezetőség a hadikölcsönjegyzések sikeressége érdekében Szeged város közönségének különösen érdekes alkalmat nyújt olyképen, hogy folyó évi július hó 21-én, vasárnap és 22-én, hétfőn a városháza előtt 30 és feles ágyut fog kiállítani.

Bizalommal fordulok Szeged szab. kir. város polgárságához, hogy a hadikölcsönjegyzésnek ezt az alkalmát használja fel. Mindenki, aki még a nyolcadik hadikölcsönjegyzésnél nem vett megfelelő módon részt, gondoljon arra, hogy a hadikölcsönjegyzés jól jövedelmező befektetés, de ettől eltekintve az itthonmaradottakra valóságos *háborus kötelesség*, mert a reánk kényszerített háboruban a polgárságnak ezen a téren is megnyilatkozó részvétele döntő bizonyítéka a győzedelmbe vetett szilárd hitünknek és azon elhatározásunknak, hogy a tisztességes béke megkötéséig szilárdan helyt állunk és vagyoni erőnkkel támogatjuk önfeláldozással küzdő, vitéz hadseregünket, a fronton vérző fiainkat. *Ez az, ami a békéhez közelebb juttat bennünket*, mert eloszlatja az ellenséges hadviselő államoknak azt a hiu reményét, hogy belefáradtunk a négy év óta tartó védelmi harcba és közel vagyunk a gazdasági összeomláshoz.

Minthogy pedig a lelkes asszonyoknak, a nőknek a propagandába való bevonása mindenütt jó eredménnyel járt, az idő rövidsége miatt bizottsági tárgyalások mellőzésével ezúton hívom fel a Jótékony Nőegylet, a Katholikus Nővédő Egyesület, a Felebaráti Szeretet Szövetség, a Zsidó Nőegylet, a Protestáns Nőegylet, a Feministák Egyesületének vezetését, nemkülönben az összes helybeli pénzüntézetek igazgatóságait, hogy a nőegyletek köréből urasszonyokat delegáljanak a pénzüntézetek is magukat képviseltetni szíveskedjenek abból a célból, hogy a megbízottak a mozsárágyuk kiállításának színhelyén a jegyzés sikerét személyes közreműködésükkel buzdítólag előmozdítani képesek legyenek.

Megérinteni kívánom, hogy a hadikölcsönpropaganda bizottság vezetésével dr. Szalay József rendőrfőkapitány és dr. Turóczy Mihály t. főügyész urakat bízom meg és úgy ők, mint a falragaszok a mozsárágyunál való jegyzésre nézve bővebb felvilágosítást nyújtanak.

Szegeden, 1918. július hó 16-án.

Hazafias tisztelettel

Kelemen Béla

Csongrád vármegye és Szeged sz. kir. város főispánja.

A háboru előtt 26.000 koronába került volna a közuti hid javítása.

(Saját tudósítónktól.) Vasárnapi számában részletes tudósítást közölt a *Délmagyarország* a pénzügyi bizottság legutóbbi üléséről, amelyen a többi között a közuti hid javítási munkálataival is foglalkoztak. *Bokor Pál* polgármester-helyettes terjesztette elő ezt az ügyet és szerinte a javítási munkák a következő összegekbe kerülnek: A festék 118.000, a festés munkadíja 45—50.000, a szegecselési munka 20—22.000 koronába. Azoknak, akik értenek a dologhoz, vagy emlékeznek korábbi árlejtések eredményeire, mindjárt föltűnt ez az odavetett költségvetés. Ép azért utána néztünk ennek az ügynek és a következőket sikerült megállapítanunk.

A városi mérnökség a többi között 1914-ben is előterjesztést tett a tanácsnak, hogy hirdessen árlejtést a közuti hid javítási munkáira. A tanács ekkor szűkebbkörű árlejtés tartását határozta el és felhívta ajánlat benyújtására a Mávot, az Osztrák-Magyar Államvasut Társaságot és *Kecskeméti* Antalt. Utóbb a *Pálffy* Testvérek cég is részt kívánt venni az árlejtésen és amikor erre való igényét bejelentette *Bokor Pálnak*, őt is meghívta a tanács a versenytárgyalásra. Ugyanilyen módon került a pályázók közé még egy szegedi cég: a *Horvát és Sveida*. Az árlejtésen, amelyet május vége felé tartottak meg, a Máv. gépgyár nem vett részt, az osztrák vasut szegecsenként 2.80, *Kecskeméti* 2.40, a *Pálffy*-cég 1.20, *Horvát és Sveida* pedig 0.60 koronát kért. Körülbelül 10.000 szögecs elhelyezéséről volt szó és minthogy a szegecsenkénti egységárban az anyag, az állványozás és a munka is bennfoglaltatott, ekkor a legdrágább ajánlat szerint is 28.000 koronába került volna a munkának ez a része. A mázolás munkáit *Duschák* Henrik kapta meg 14.000 koronáért. Szóval akkor a hid javítási munkái a legdrágább ajánlat alapján is 42.000 koronába kerültek volna. Négy év előtt, 2—3 hónappal a világháboru kitörése előtt.

A tanács ezen az árlejtésen a *Pálffy*-Testvérek cégnél ítélte oda a szegecselési munkát, amely a szükséges anyagot beszerezte, hozzá is kezdett a dologhoz, ami — mint emlékeztetés — nagyon nehezen ment. Akkor ezt annak tulajdonították, hogy a kitiűnő *Pálffy*-cég első ízben kezdett ilyen vállalkozásba. A tanács 1914 június 12-én tartott ülésében hozta meg említett döntését. Hat hét múlva kitört a háboru és röviddel a háboru kitörése után a *Pálffy*-vasgár bejelentette a tanácsnak, hogy elvitték katonának az embereit, beállt a háborus vis maior, képtelen a munkát folytatni. A tanács ezt a bejelentést tudomásul vette, a céget vállalt kötelezettségeinek teljesítése alól feloldotta, sőt — amint mi tudjuk — a szögecsket is átvette.

Azóta, de már azelőtt is, állandóan gyártják az aktákat a hidjavítási ügyről. Végre most, amikor már oly magasságokban keringenek a háborus árak, hogy jóval magasabb régiókba nem igen juthatnak, rászánta magát a tanács arra, hogy a közuti hidat mégis kijavíttatja. Hogy a háboru előtti 14.000 koronával szemben a festés mintegy 170.000 koronába fog kerülni, ami a közismert és elmaradhatatlan pótmunkákkal együtt bizonyára fel fog emelkedni 200.000 koronára, az érthető. De arra már igazán kíváncsiak vagyunk, hogy miként hajtja végre a tanács ugyanazt a szegecselési munkát, amelyet a háboru előtt tervezett, 22.000 koronáért. Az eltelt négy év alatt a hid továbbrongálódott. Hogyan tudja a tanács a sokkal rosszabb hidat kevesebb munkával kijavíttatni. Ha pedig legalább olyan mértékű szegecselést akar csináltatni, mint a háboru előtt, miként tudja ezt előállítani 22.000 koronából? Csak úgy, ha az anyag megvan. De akkor ezt nem szabad titokban tartani. Mi föltételezzük is, hogy a háboru kitörésekor megvásárolt szögecsket gondosan megőrizték, még mindig szeretnénk

azonban tudni, hogy a munkát kivel végzett a tanács — 22.000 koronáért

A tanács egyébként kedden délelőtt tartott ülésén a pénzügyi bizottság javaslata értelmében határozott. Ez a javaslat kerül tehát a szerdai rendkívüli közgyűlés elé.

Királyi kézirat gróf Conrad fölmentéséről.

Felhivatalosan jelentik:

Ő császári és apostoli királyi felsége a következő legfelsőbb kéziratot bocsátotta ki:

Kedves báró *Conrad* tábornagy!

Csak nehezen tudtam elhatározni, hogy *felmentése iránt megújított kérését teljesítem*. Hadseregeimben már évtizedek óta dicsőséges név az öné. Ön volt az első a taktikai-kiképzés modern uttorói között. Mint a vezérkar főnöke súlyos körülmények között kezdte meg a hadseregnek éles látókörű és korszerű kifejlesztését. Ezeknek az alapoknak megteremtése tette nekünk lehetővé, hogy dicsőségesen álljunk a harcot az egész ellenséges világgal szemben. A háboruban nagy felelősséggel járó állásokban kifejtett tevékenysége, főképen pedig mint a vezérkar főnöké, minden időkre diszes helyet biztosít önnek a történelemben. Tetteinek teljes értéke csak később válik mindnyájunk közkinésévé. Egy emberöltőn át eredményesen és önfeláldozóan végzett munkájáért örökre megilleti önt az én köszönetem, hadseregem és a haza köszönete. Kinevezem önt az összes testőrségek ezredesévé és az örökös *grófi méltóságot* adományozom önnek. *Eckartsau*, 1918. július 15. *Károly*.

Egyidejűleg őfelsége kinevezte *József* főherceg vezérezredest hadseregcsoport-parancsnokká, *Schönburg-Hartenstein* Alajos herceg lovassági tábornokot pedig egy hadsereg parancsnokává.

Szibériában új kormány alakult

Rotterdam, július 16. Karbinból jelentik: *Chorvat* tábornok ideiglenes szibériai kormányt alakított, melynek ő a minisztere-nőke és hadügyminisztere. A cseh csapatok egyelőre még tartózkodóan viselkednek az új kormánnyal szemben. *Chorvat* *Vladivosztk*-ba ment, hogy a hangulatról tájékozódjék.

Ukránia nem kezd új háborút

Krakó, július 16. A *Novi Kuryer Krakowski* jelenti: *Skoropadzki* hetmannál *Kievben* egy lengyel küldöttség jelent meg, hogy az *Ukrániát* és *Lengyelországot* közösen érintő kérdésekről tanácskozzék. A hetman kijelentette a küldöttségnek, hogy *Ukránia* sem a *cholmi* területért, sem *kelet-galiciai* vidékekért nem fog háborút kezdeni a *lengyelek* ellen.

A hetman békés nyilatkozata jó hatást tett a küldöttségre.

Angol hivatalos jelentés.

London, július 16. *Deckebaset* szakaszában július 14-én reggel *kétezer yardos* fronton kezdett vállalkozásunk teljes sikerrel járt. Elfoglaltuk az összes kitűzött célokat és 296 foglyot ejtettünk. Gépfegyvereket és egyéb hadszert zsákmányoltunk. Veszteségeink csekélyek. Megjavítottuk állásainkat *Villers-Bretonneux*-től délre és néhány foglyot ejtettünk különböző portyázások során *Ailette* vidékén.

Az orosz sajtó az orosz-német szövetség mellett.

Genf, július 16. A *Telegraphen Kompagnie* pétervári tudósítója jelenti: Az orosz sajtó tekintélyes orgánumai nagy komolysággal arról írnak, hogy *Oroszországnak* revízió alá kell vennie az antant-államokkal kötött szerződéseket. Az orosz újságok felvetik azt a tervet is, hogy *Oroszország* lépjen szövetségbe *Németországgal*.